

Глебова Наталія
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

МЕЛІТОПОЛЬ ЯК ІНТЕРКУЛЬТУРНА СКАРБНИЦЯ ЗАПОРІЗЬКОГО КРАЮ

Важливу роль в просуванні такого пріоритетного напрямку як інтеркультурне спілкування та облаштування креативного міського простору у культурній політиці Мелітополя відіграють ініціативи Спілки громадських організацій «Рада національних

товариств». Велика увага активістами приділяється збереженню і створенню відеоархівів, фотоальбомів, буклетів, що представляють діяльність етнічних спільнот міста. Багато національно-культурних спільнот Мелітополя мають й книги, присвячені історичним віхам життя та традиційно-побутової культури свого народу на мелітопольській землі, сучасні авторські твори мелітопольських письменників та літературні переклади з багатьох мов відбивають життєвий досвід взаємовідносин етносів і сприяють підтримці гармонії міжетнічних стосунків у майбутньому.

Культурно-духовні практики мелітопольської громади є традиційною складовою її етнокультурного буття. Спільно відзначають в Мелітополі і татарський Сабантуй та Хидирлез, і мусульманський Новруз, і молдавський Мартішор, і болгарську Мартеницю. Особливо яскравим прикладом цих практик є загальноміське свято Інтеркультурний Великдень, присвячене Воскресінню Христовому. Свято започаткувало в Мелітополі й традицію спільних Церковних служінь та міжцерковних спілкувань вірян різних християнських конфесій і традицій у святкуванні Великодня, що сприяє підтримці в мелітопольському співтоваристві духовно-моральної атмосфери поваги до права кожної окремої людини і прагнення всіх мешканців до міжнаціонального миру і громадянської злагоди. Добру волю вірян міста до єднання засвідчують конфесійні лідери і служителі церков Мелітопольщини своєю участю в традиційних вже зустрічах з представниками влади міста і громадськості у вигляді регулярних молитовних сніданків, як одного з засобів міжконфесійного діалогу щодо актуальних проблем регіону і міста.

Представники національно-культурних спільнот є найактивнішими ініціаторами заходів щодо встановлення пам'ятних знаків історичним особам, діяльність яких пов'язана з інтеркультурним розвитком регіону та оновленням топоніміки мелітопольського краю в рамках процесу декомунізації. Місто повертає свою непересічну історію: багато вулиць Мелітополя перейменовані в честь відомих земляків і визначних особистостей – меценатів Іллі Стамболі та Миколи Філібера, воїнів Амет-Хана Султана та Михайла Кравця, філософа Дмитра Донцова, професора Юсіфа Танатара. Місто засвідчує свою пошану етносам, які найбільшою мірою на різних відтинках часу спричинилися до його розвитку новітніми найменуваннями багатьох своїх вулиць – сьогодні

на мапі міста, крім Скіфської, є Болгарська, Єврейська, Грецька, Ногайська тощо. Ми впевнені, що історично знаковим для майбутніх поколінь мелітопольців стане і те, що найдовша й одна з центральних вулиць нашого міста, на якій знаходяться і Центр національних культур, і Мелітопольська міська єврейська община, і мусульманська мечеть, і християнська харизматична Церква «Нове покоління», можливо єдина в світі відтепер носитиме назву Інтеркультурної. Як став гордістю Мелітополя і візитівкою міста сьогодні перший і поки-що єдиний в Україні Інтеркультурний музей Мелітополя, що давно є робочою платформою міського міжкультурного діалогу і традиційним місцем проведення багатьох форумів та заходів етнокультурного і краєзнавчого виховання, заслужено входячи і до списку головних туристичних об'єктів міста. Знаменно, що ініціаторами його появи стали представники найменш чисельного народу в Україні, і, можливо, в світі – мелітопольські караїми. У добрій волі його засновників, що перетворили караїмський національно-культурний музей «Кале» в загальноміський Інтеркультурний, по новому бачиться життєвість з недавніх заповітів гахам (лідерів караїмського народу) – при переїзді народу до нового місця мешкання попередньо вивчати традиції, звичаї та обряди народів і народностей – як дороговказ до порозуміння і взаємоповаги культур. Знаменно, що саме в цьому музеї мелітопольці засвідчили глибинність духовних начал громадянського єднання етнічних спільнот одноставною підтримкою кримсько-татарського етносу у зв'язку з анексією Криму 2014 року в Зверненні представників «Ради національних товариств»: «Ми – Мелітопольці. Ми – жителі нашого рідного багатонаціонального міста Мелітополя, ми – українці, росіяни, кримські татари, болгары, євреї, чехи, поляки, німці, караїми, білоруси, греки, вірмени... Ми – православні, католики, християни, мусульмани, іудеї... Ми – громадяни Соборної та самостійної України, в якій ми спілкуємось різними, рідними нам мовами і мислимо вільно разом з нашими братами і сестрами з різних куточків України. У нас єдина цінність – людське життя і вільна єдина Україна! Ми закликаємо всіх поважати суверенний вибір українського народу і зробити все можливе для збереження єдності України!». Щирість почуттів містян всіх етносів у осуді свавільних і злочинних дій російських владців проти України і кримсько-татарського народу засвідчують і незмінно велелюдні мелітопольські загальноміські мітинги Єднання та автопробіги до Чонгару, що

проводяться щорічно 18 травня у день річниці депортації кримських татар з Батьківщини – в знак історичної пам'яті та солідарності з ними. І ця атмосфера взаємопідтримки – чи не найзнаменніший приклад Інтеркультурності в дії.

Список використаних джерел

1. Афанасьєва Л. Интеркультурность как успешная модель развития поликультурного городского сообщества / Л.Афанасьєва, Р.Олексенко // Mokslas ir praktika: aktualijos ir perspektyvos. – 2018. – С. 6-13.
2. Афанасьєва Л. Міжкультурна компетентність як стратегема демократичного розвитку поліетнічної міської громади / Л.Афанасьєва // Українознавчий альманах. – 2018. – Т. 20. – С.62-66.
3. Афанасьєва Л. Міжкультурний діалог в контексті єднання України / Л.Афанасьєва, Є.Музя, К.Колева, Р.Олексенко // Українознавчий альманах. – 2017. – Вип. 21. – С. 15-20.
4. Афанасьєва Л. Активні інтеркультурні практики як індикатор взаємодії культурних груп і спільнот поліетнічного міста / Л.В.Афанасьєва, Р.І.Олексенко // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії – 2018. – Вип. 18. – С. 40-47.
5. Афанасьєва Л.В. Роль соціокультурного середовища в модернізації сучасного українського міста / Л.В.Афанасьєва // Наукові праці Сер.: Соціологія. – 2014. – №. 234, Вип. 222. – С. 70-74.
6. Глебова Н. Міждисциплінарний дискурс дослідження потенціалу сучасних культурних практик / Н.Глебова // Науково-практичний часопис. Versus. – 2 (6) 2015 р. – Мелітополь. – С. 25-31.
7. Глинська Л. Консолідаційна роль Церкви в поліетнічному середовищі міста / Л.Глинська // Українознавчий альманах. – 2018. – № 1 (20).